

Laks i Akerselva?

Ved et internasjonalt møte vedrørende våtmark og vannfugl i Heiligenhafen DBR, desember 1974, kunne britene meddele at THEMSEN takket være øket rensing atter var blitt fiskeførende. Det er håp om at også laksen snart skal kunne trives der.

Møtet vedtok å anbefale andre land også å rense sine forurensete vassdrag. Dette gjelder i første rekke de nasjoner som har undertegnet den internasjonale avtalen (RAMSARKONVENTIONEN) om vern av våtmark og vannfugl. *Norge har undertegnet avtalen.*

Jeg tillater meg derfor å spørre Oslo Kommune, ved ordfører B. Bull: *Når blir det igjen levelige vilkår for laks i Akerselva?* Dette vil nemlig også bety bedre forhold både for de flere tusen vannfugl som årlig overvintrer i dette vassdraget, og for byens borgere som ferdes langs elvebreddene.

Oslo, ult. april 1975

Hj. Munthe-Kaas Lund

Norsk delegat for «Den internasjonale vannfugl-forskningsentral»

Ved henvendelse til ordførerens kontor har redaksjonen mottatt følgende svar:

Akerselva har vært resipient for utslipp av industrispillvann og kommunalt kloakkvann så lenge industri og boliger har eksistert ved vassdraget. En sanering av disse kloakkforholdene er til dels gjennomført, idet det er bygget avskjærende kloakker på begge sider av Akerselven. Men i indre byområde ligger disse avskjærende kloakker et stykke fra elven og blir til dels overbelastet fordi separatsystem ikke er gjennomført. Dette fører til at spillvann blir avledet til elven under regnvær, samtidig som et belte på begge sider av elven fortsatt har direkte utløp til elven.

Det må bygges pumpestasjoner og sekundære avskjærende kloakker nærmere elven med avløp til de allerede lagte avskjærende kloakker.

Selv om slike sekundære avskjærende kloakker og pumpestasjoner langs Akerselven vil kunne gi en penere elv, så vil de likevel bare være en halv løsning, fordi vi ikke har renselanlegg med tilstrekkelig kapasitet til å behandle den økte kloakkvannmengde som samles opp. Belastningen på Oslofjorden vil ikke bli mindre.

Av denne grunn og etter pålegg fra miljøvernmyndighetene, har en funnet det riktig å satse mest på utbygging av kloakkrensningene i de nærmeste år.

Ved det øvre elveløp, nedover til Stilla, har vi likevel foretatt en sanering som et ledd i opparbeidelsen av badeplasser. Også lenger nedover er flere industriutslipp og enkelte kommunale utslipp fjernet, men vannkvaliteten tillater neppe oppgang av laks eller ørret. Maridalsvassdraget er hovedkilden for byens vannforsyning, og Akerselven har derfor om sommeren en beskjeden vannføring som gir liten fortynning av forurensende utslipp. I varme perioder kan også vanntemperaturen tenkes å bli for høy.

Industribedriftene må nå søke miljøvernmyndighetene om utslippstillatelse, og dette vil uten tvil gi en bedring de nærmeste år.

De kommunale utslipp skulle også i løpet av en tiårsperiode kunne bringes ned på et nivå som kan aksepteres av laksen under oppgangen, særlig hvis vannforsynings situasjonen tillater en økning i elvens vannføring.

Som oppvekstområde for yngel vil det nedre elveløpet neppe bli brukbart det første tiåret. For at elven skal bli en lakseelv med naturlige gyteforhold, må laksen sikres adgang til Stilla og overforliggende elvestrekning, og her kommer fossene inn som hindringer. Ekspertene bør i tilfelle se på hva som kreves av trapper eller andre hjelpemidler.

Det er flere usikre faktorer når det gjelder Akerselvens fremtidige utvikling, og ingen kan i dag gi noen løfter, men begrensede utsettingsforsøk med laks og sjøørret i de øvre deler av elven bør kunne settes i gang fra 1980. En vil på denne måten kople inn i arbeidet vår fremste ekspert på elvevann, fisken selv, og en vil få et begrep om hvilke muligheter Akerselven har som lakseelv.

Oslo, vann- og kloakkvesen, 30.4.75

K. S. Balstad

Vannverkssjef